

Vennerstens fabriksarbetare

Avdelningen Tryckeriet har sin upprinnelse i den år 1842 av A. F. Hillström startade kattuntryckeri och färgerirörelsen och skulle egentligen kunna räkna en 116 årig tillvaro. År 1858 är dock det år som räknas som Tryckeriets födelseår. Starten var synnerligen blygsam med endast 3–4 arbetare och vid 50 års jubileum hade personalstyrkan vuxit till 140. Jubileet den 19 juni 1908 firades å Skogsvik dit hela personalen anlände med lokaltåget kl. 16.40. Det var över 200 personer inbjudna. Vädret var inte det gynnsammaste, men mellan skurarna anordnades utflykter såväl på land som i motorbåt på Öresjö. Kungliga Sällskapet Pro Patrias guldmedalj för trohet och flit utdelades till en rad trotjänare, där man särskilt noterar Erik Svensson med 61 tjänsteår samt dennes tre söner Karl Edvard Svensson 27 år, Viktor Svensson 20 år och Robert Leonard Eriksson 16 år. Bilden är fotograferad år 1919 och den bro som finns där till höger som band samman fabrikererna finns kvar ännu, se sedan den fotograferade jag år 2015.

Tryckeriet hade som sagt existerat under en följd av år, men räknades den 19 juni 1858 som startår, då Johan Fredrik Wennersten samma dag blev myndig och övertog firman i eget namn. År 1895 ombildades firman till aktiebolag. Styrelsen utgjordes av Axel Wennersten, Rudolf Jagenburg och Sven Wennersten. Redan från början torde blocktrycksmetoden ha använts och färgningen ha utförts i öppna kar under vilka eldades vid behov. Maskiner för sköljning, torkning och breddning saknades. Sköljningen utfördes antagligen vid en brygga i ån ungefär mitt för tryckerilokalen. Omkring år 1875 installerades en ångpanna jämte en ångmaskin som drev en mangel. Dåtidens jiggers var handdrivna och den första valsmaskinen enkulörig anskaffades år 1870 och ställdes upp till väster om ån. Den var inköpt från Ryssland i begagnat skick. Ruggning utfördes på så sätt att tyget hakade upp i en ställning, varefter en med kardborrar beslagen ruggbräda för hand fördes över tyget.

Stora artiklar var mollskinn och lamafoder. Den vanliga lönen för vuxna arbetare var på 1870-talet 6.50-7.50 per vecka. För att skaffa de anställda mjöl billigare ordnade fabrikschef Wennersten så att man mot rekvisition kunde hämta ut mjöl hos en handlare. Poster á 85,5 kg kostade 11 kronor, som sedan drogs av på lönen med 2 kr per vecka. Uppvärmningsanordningar saknades i fabrikslokalerna och den sparsamma belysningen lämnades av fotogenlampor. Ovanstående är några noteringar ut Edvard Svenssons berättelse om förhållande. Så år 1958 firade avdelning Tryckeriet 100 år i all enkelhet med en kafferast för samtliga anställda i Tryckeriet. För en stund samlades man för att hugfästa dagen vid kaffeborden och för att sedan återupptaga arbetet som likt en stafett förts vidare till senare tiders anställda.